

SLOVENSKI NAROD

Iznaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit vrst s Din 2, do 100 vrst s Din 2.50, od 100 do 300 vrst s Din 3, večji inserati petit vrsta Din 4. — Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12., za inozemstvo Din 25. — Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNOST
LJUBLJANA, Knafljeva ulica štev. 5.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c. telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 655. Podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 35. Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

FRANCIJA OSAMLJENA

Edenov govor v angleški spodnji zbornici je francosko javnost zelo razočaral — Francija slej ko prej vztraja na svoji zahtevi, da Društvo narodov obsodi kršitev mednarodnih pogodb — Pogoji za pogajanja

Zeneva, 10. marca r. Položaj v Zenevi se razvijal v smerni razvoju položaja v Parizu, Berlinu in Londonu. V vseh krogih je opažati veliko neodločnost. Včeraj so bile registrirane brzojavke Francije in Belgije, ki so bile poslane tajništvu DN in ki so identične po vsebinì in različne po objektu. Obe brzojavki ugotavljata, da je Nemčija prekrila člene 42 in 48 versajske pogodbe, in zato zahtevata obe državi nuj-

no sklicanje sveta DN. Generalni tajnik Avenal je sporocil brzojavko francoskega zunanjega ministra nemški vlad in jo obvestil, da se svet DN sestane v petek 13. marca ob 11. dopoldne. Nemčija, kot podpisnica lokarske pogodbe lahko sodeluje pri zasedanju sveta DN, četudi ni več članica DN. V tem primeru mora predhodno o tem obvestiti generalno tajništvo DN.

Anglija proti odločnemu nastopu proti Nemčiji

Značilni komentarji angleškega tiska o Edenovem govoru — Angleška javnost za pogajanja z Nemčijo

London, 10. marca z. Zunanji minister Eden je včeraj podal v spodnji zbornici datjò izjavo o položaju, ki je nastal z nadstopanjem Nemčije. Eden je v svojem govoru obsodil enostransko kršitev sklenjenih pogodb, vendar pa je bil v svojih izjavah skrajno rezerviran in ni napovedal ničesar, kar bi se moglo tolmačiti kot dokaz, da bo Anglija brez pridržka podpirala vsako francoško zahtevo ali sama predlagala kakve ukrepe. Posebno odobravajanje je izjavila njegova izjava, da zasebne Porenje s strani nemške vojske še ni smatrati za neposredno ogrožanje Francije. Le-če bi Nemčija dejansko napadla Francijo, se smatra Anglija obvezano prisjetiti Franciji z vso svojo oboroženo silo na pomoč.

Danajšnji angleški listi soglasno odobravajo rezerviranje stališča Edena. »Daily Herald« piše, da je Eden povedal to, kar se je od njega pričakovalo. Tako kakor on misli večina angleškega naroda. Kot najbolj važno podprtva list, da Eden ne le ni zapri vrat za Nemčijo, marveč jih je pustil na široko odprtje. »News Chronicle« pravi v svojem komentarju, da je Eden iz razil mnenje ogromne večine angleškega naroda. Posebno pozdravlja list Edenovo ugotovitev, da vkorakanje nemške vojske v Porenje se ne predstavlja neposrednega ogrožanja Francije. »Daily Mail« je istega mnenja in piše, da je vsa angleška javnost prepričana, da bo nrislo do popolnega sporazuma in tako začeljenega sodelovanja z Nemčijo, če bo diplomacija se-

daj stvar pravilno zagrabila. »Daily Telegraph« se bavi z grožnjami glede sankcij proti Nemčiji in piše, da s formalnopravnega stališča ni nobene osnove za to, da bi se proti Nemčiji proglašili sankcije. Do tega bi lahko prišlo samo tedaj, če bi Društvo narodov zasedlo porenskega pasu proglasilo za sovražen čin proti Franciji, cesar pa po izjavah Edena ni pričakovan.

London, 10. marca z. Ministrski predsednik Baldwin je na včerajšnji seji spodnje zbornice posegel v debatu ter se dotaknil tudi sedanjega mednarodnega položaja. Med drugim je izjavil, da je gotovo ni nikogar v parlamentu, ki ne bi želel zunanjemu ministru uspeha na njegovem potovanju. V Evropi ne bo miru vse dolej, dokler bo vladalo nezaupanje med Francijo in Nemčijo, ki traja že stoletja. V naši zgodovini nimamo ničesar, kar bi nam omogočilo, da bi lažje razumeli to nasprotno. Mi vidimo samo korenike tega nezaupanja, potem pa se posledice tega nezaupanja, ki so prinesle toliko trpljenja vsej Evropi. Zdaj pa smo izgubili novo priliko, da bi poravnali ta nasprotna, ker je nemška odpoved v kršitev mirovne pogodbe pretresla do temeljev vse Evropi. Vendar menim, da Nemčija ni tega storila zato, da bi zadela Francoze v njihovi občutljivosti. Mi imamo samo to željo, da bi v Evropi vzdržali hladnokrvnost in da nadaljujemo z napori, da bi Francija in Nemčija šli z nami v prijateljskem sodelovanju. Ponavljam tisto, kar sem rekel pred petimi meseci: ne more biti trajnega miru, dokler bodo vladali taki odnosji. Dokler pa tega ne bo, mora biti Anglija močna.

Razočaranje v Parizu

Kljub odklonitvi Anglije bo Francija branila svojo pravico stvar in zahtevala intervencijo Društva narodov

Pariz, 10. marca z. Francosko javnost je Eden hudo razočarala. Po izjavah, ki sta jih podala Sarraut in Flandin, so v francoskih krogih pričakovali, da se bo Eden v imenu Francije brezpostojno postavil na stran Francije. To pa se ni zgodilo. Edenove izjave tolmačijo splošno kot izraz pripravljenosti Anglije, da se z Nemčijo pogaja.

V tem duhu so pisani tudi komentarji francoskega tiska. »Ouvrep« piše, da je bil včerajšnji dan za angleško diplomacijo najmanj časten. Razum in pravčnost sta eško kdaj doživelja toliko razočaranje, kot včeraj. »Jours« piše, da je francoska avnost nad izjavami angleškega zunanjega ministra skrajno razočarana. Angleška avnost odobrava Edenove izjave in je s tem zadovoljn. Vse to kaže, da je Francija izmisljena. S tem mora francoska diplomacija tudi računati. Klub temu pa je Francija dovolj močna, da brani svojo pravico stvar. Diplomatski sotrudnik »Journal« misli, da se Francija ne sme udajati domnevni, da iz zagate, v kateri se je znašla, ni izhoda. Francija se mora docela trezno in mirno pripraviti na pogajanja v Zenevi. Treba je ločiti v razlikovati med pravico in silo. Na drugi strani mora Francija gledati, da doseže soglasnost ostalih narodov o tem, da se ne smejo enostavno priznati izvršena dejstva. »Echo

de Paris« piše, da je Edenov govor daleč, od tega, da bi francosko javnost zadovoljil. Eden rea ni povedal tega, kar se je od njega pričakovalo. Pravilno pa je, da je takoj v začetku dal na znanje, da se Francija ne bo postavila na stran Francije na korist odločne akcije proti Nemčiji. Tudi to je dobro, da se ve, a dobro bo tudi, da se ne pozabi...

Francija ne misli na vojno

Pariz, 10. marca z. »Echo de Paris« piše, da v francoskem vojnem ministrstvu brez vznemirjenja zasledujejo razvoj dogodkov. Nihče ne misli na to, da bi moglo zaradi tega najnovješega spora priti do oboroženega konflikta. Po sodbi francoskih vojaških krogov se Nemčija dobro zaveda, da ima Francijo najmočnejšo in najboljšo opremljeno vojsko na svetu, ki se tudi spopada z razborito Nemčijo ne plasi. Sodijo pa, da je konflikt začenkat docela diplomatskega značaja ter se bo tudi reševal po diplomatski poti brez vojske intervencije. Kljub temu so bili seveda izdani primerni varnostni ukrepi, ki pa so docela preveritvenega značaja. Na kako mobilizacijo ni niti misliti.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNOST
LJUBLJANA, Knafljeva ulica štev. 5.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c. telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 655. Podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 35. Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Rezerviranost Poljske

Varšava, 10. marca, AA. Tudi po Varšavi so ostali zaradi vojaške zasedbe Porenje in nemške odpovedi lokarske pogodbe rezervirani. Merodajni krogi naglašajo, da je treba počakati še na nadaljnjo nemško reakcijo proti ratifikaciji rusko-francoske pogodbe, sicer pa opozarjajo, da je poljska veda z svojimi izjavili, da lokarskega pakta s svojimi vidika ne presega ugodno.

Ves tisk komentira zadnje odločitve nemške vlade in ugotavlja, da položaj ne bo vplival na odnose med Nemčijo in Poljsko, ker so ti odnošaji biti urejeni direktnim potem. Poljska mora biti mirna in budna. Listi podprtavajo, da ostane zveza med Poljsko in Francijo še naprej osnova vse poljske politike. »Kurer Poranyje« piše, da Poljska sledi politiki, ki jo je zasnovan veliki marsal in da se zato ne bo izgubila v labirintu formul in bo zato lahko zavzela pozitivno stališče pri vseh odločitvah, ki hočejo ojačati mir. Organ desničarske opozicije »Varšavski demnik« pravi, da to je dejansko bankrot politike, ki temelji na DN. Poljska lahko pojasni Franciji in zgodnjim velesilam, da gredo po napaci poti.

Belgija na strani Anglike?

Pariz, 10. marca, r. Zelo neprijeten vtis je napravila vest, da je belgijski poslanik v Londonu sporočil angleški vladu, da se je njegova vlada v vsakem primeru strinjala z angleškim stališčem in tudi že bi Anglija zahtevala pogajanja s Hitlerjem. Splošno smatrajo, da je v Belgiji prevlada poljski vpliv v korist Nemčije. To naj bi bil uspel poslednjega poseta Becka v Bruslju.

Švicarsko mnenje

Bern, 10. marca, AA. Po informacijah DNB ugotavljajo švicarski vladni krogi, da je Hitlerjev govor najpomembnejša nemška zunanjopolitična manifestacija, odkar je narodni socialistični prevzel oblast v Nemčiji. Po švicarskem mnenju bi bil povratak Nemčije v Društvo narodov zelo velikega pomena, ker je nemška vlada še posebej ponudila zapadnim silam pogodbe o nena-

padjanju. Novinar navaja v svojem poročilu tudi »National-Zeitung«, ki pravi, da bi bilo potrebno sodelovanje Nemčije na mednarodno-političnem področju, odnosno v Društvu narodov, posebenega pomena tudi za Švico kot državo Društva narodov. Zaradi najmočnejših nemških sklepov, je nastal tuji posvet nov položaj, ker bo povratak Nemčije v Društvo narodov omogočil interno ureditev največjih evropskih problemov in že sam po sebi ojačil interesev Emon.

Francoski pogoji za pogajanja:

Umik nemške vojske iz Porenja

Pariz, 10. marca, z. Danes dopoldne ob 11. so se sestali v znamnjem ministru v konferenci zastopnika Anglike, Belgije, Italije in Francije kot podpisnic lokarske pogodbe. Eden je prišel ponovno, belgijski zunanjji minister Van Zeeland pa davi. Italija zastopa pariski poslanik Cerutti. Konferenci prisostvuje tudi ministrski predsednik Sarraut. Konferenca bo trajala do 13. ko priredi Flandin na čast udeležencem konference zajtrk. Popoldne se bodo posvetovali v nadaljevanju. Zvečer odpotujeta Flandin in Eden skupno v Zenevo.

Kakor se izve iz dobro poučenih krovov, bodo na konferenci predvsem raz-

pravljeni o ukrepih, ki bi jih bilo storiti, da se zavaruje spoštovanje pogodbe odnosno o izhodu, ki naj bi omogočil rešitev tega spora v okviru Društva narodov. V merodajnih francoskih krogih naglašajo, da bi bila Francija pripravljena pogajati se z Nemčijo, toda le pod naslednjimi pogoji:

1. Nemčija mora najkasneje v roku osmih dni umakniti svojo vojsko iz demilitarizirane porenske cone.

2. Vsa pogajanja se morajo vrstiti v okviru Društva narodov ne glede na to, ali se Nemčija de facto vrne v Zenevo ali ne.

Bojazen Nemčije pred gospodarskimi sankcijami

Pariz, 10. marca, r. »Agence Economique et Financiere« poroča, da nemški politični krogi že računajo s sankcijami proti Nemčiji. Sankeje proti Nemčiji bi obsegale:

1. prepoved uvoza vseh sirovin.

2. zaporo angleških in francoskih luk za nemške ladje.

3. Angleški in francoski bojkot sportne olimpijade v Berlinu in

4. splošni turistični bojkot.

Tudi nemški politični krogi nezadovoljni?

Pariz, 10. marca, r. »Paris Midi« poroča, da je zavladalo med nemškimi političnimi krogi precejje nesoglasje in da nemška javnost ne odobrava Hitlerjevih nasilnih načrtov. Predvsem ne more razumeti, kako je mogel še pred dnevi z največjim prezirom govoriti o Društvu narodov, nazadnje pa izraziti pri-

pravilnost, da se vrne v Zenevo. Tudi v viadu so nastali nesporazumi in so posamezni ministri kritizirali kršitev lokarske pogodbe in vojaško zasedbo porenskega ozemlja. Hitler je izvršil svoje načrte s pomočjo vojske, brez sodelovanja političnih krogov, katere je postal pred izvršeno dejstvo.

Italija rezervirana na obe strani

Rim, 10. marca, z. Na včerajšnjo izjavo angleškega zunanjega ministra gledajo v Rimu z isto rezervo, s katero spremljajo nemški korak. Vendar pa so to izjavo sprejeli z velikim interesom in bo izjavo brez vroma vplivala na stališče Italije. Italija se zaveda odgovornosti, ki jih je prevzela s podpisom lokarske pogodbe in želi izkoristiti ta položaj, v katerem se sama nahaja, kot razsodnik. Na ta način hoče popraviti svoj položaj kot država, ki je Društvo narodov označilo kot napadalec. Zato bo Italija ostala v položaju čakanja do zadnjega trenutka. Za sedaj želi Italija samo to, da se ne angažira na nobeno stran.

Madrid, 9. marca, d. Ves tisk podprtava resnost položaja, ki je nastal z odločitvijo Hitlerja. Republikanski »El Liberal« občuje Nemčijo, »El debate« pa pravi, da je opravljevanje tega koraka s pogodbo med Francijo in Sovjetsko Rusijo zelo sumljivo.

Berlin, 10. marca, r. Službeni list poroča, da prenehajo funkcije sedanjega parlementa 28. marca. Dan nato se bodo vršile nove volitve. Glasovalno pravico ima vsak nemški državljan, ki je dopolnil 20. leto starosti in je arijskega porekla.

Iz narodne skupščine

Beograd, 10. marca, p. Narodna skupščina je danes nadaljevala proračunska razprava. Ob otvoritvi seje je posl. Djurić opozarjal, da skupščina nima kvorum, ker je nemški premalo poslavcev. Predsednik Čirić ga je opomnil, naj stavi pismini predlog za to ugotovitev. Pri čitanju zapisa, ki je posl. Djurić ugotovil, ker njegova včerajšnja izjava ni točno zabeležena.

Pred nadaljevanjem razprave o proračunu je predsednik sporočil, da je prejel od nar. posl. Tasa Diniča, o katerem se redi, da je pobegnil v inozemstvo, brzojavko, v kateri najboljši protest proti takemu podsticanju. Sklepuje se tudi na svoje pismo, ki ga je poslal že 7. t. m. o katerem pa je izjavil predsednik Čirić, da ga ni prejel. Ker je brzojavka v zvezi z dogodki v narodni skupščini, jo bo odstopil imenitnemu odboru.

Na nadaljevanju proračunske razprave je danes podal kmetijski minister g. Stančić svoj ekspozicijo. Na njim se je nadaljevala razprava o proračunu kmetijskega ministra. Danes so se na vrsti proračun kmetijskega ministra za razpravo na temo za socialno politiko in ministrica za tečeno vzgojo ter rezervni krediti.

Truplo starke Šubičeve najdeno

Medvode, 9. marca, Te dni smo poročali, da je skočil z mostu v Savo nez

Senzacija! Nečak novega,
kar Ljubljana
če ni dočekala!

Na končni postaji

Ljudska univerza Stritarju

Predavanje slovstvenega zgodovinarja dr. A. Slednjaka

Ljubljana, 10. marca.
Stritar je v našem slovstvu eden najvidnejših vrhov, vendar ne obhajamo stoletnico njegovega rojstva posebno slovensko. Dosej se ni bilo nobene pomembnejše prireditve. Pač pa se je Stritarju oddolžila naša ljudska univerza, ki je snoti privedala predavanje o njem. To je bilo v tej sezoni drugo literarno predavanje. Značilno je, da sta bili obe predavanji prvo o Prešernu in smoti o Stritarju, zato dobro obiskani, skoraj bolj kakor druga tudi zelo zanimiva in aktualna predavanja. Snetki je pa prevladovala med poslušalci mladina. Po tem moramo sklepati, da se mladina klubu vsemu še ogreva za literarne vzorce, se zanimala za književnost, čeprav ji radi očitamo, da se posveča predvsem sportu in da občuje filmske junake.

Predavatelj dr. A. Slednjak, slovstveni zgodovinar, ki se je v tej panogi že zelo uveljavil kljub svoji mladosti, predava prav tako dobro, kakor piše. Pravčino in stvarno je ocenil Stritarjevo slovstveno delo, prikazal njegov duhovni obraz verno, ne da bi pretiral in se izgubil v lepih besedah. Odkril je marsikatero značilno Stritarjevo črto, ki se ni bila dovolj znana, in določil pravilen odnos naše dobe do Stritarjevega dela.

Pomembna je zlasti predavateljeva razčlenitev Stritarjeve duševnosti: Stritar je ostal klub svojemu svetovljanju v bistvu vendar sin svoje ženilje, s prirojenimi lastnostmi in čustvenimi odinosti do življenja, mentalitetu Dolenjca, in iz tega izvirajo njegovo svetobolje ter pesimizem. Predavatelj ga nagašla, da je Stritar ohranil popolno znanje našega lepega ljudskega jezika, čeprav je živel v tujini in da je s svojim delom vodil našega preprostega človeka k zapadni kulturi.

Poslabšanje položaja v rudarskih revirjih

Kaj bi bilo treba ukreniti, da se položaj ne poostri do skrajnosti

Trbovlje, 6. marca.
Letošnja mila zima je največ pripomogla, da se je položaj v rudarskih revirjih že v zimskih mesecih močno poslabšal. Vse kaže, da bo letosno leto v pogledu rudarske krize eno najslabših, kar jih je zadnja leta rudarsko delavstvo preživel. Ze sedaj močno skreneti delovni dnevi se bodo po vsej priliki na poletje se bolj skrili, ker je na eni strani privatni odjem radi mile zime minimalen, na drugi strani pa so se lanske jeseni tudi za državne železnice določeno kolicične iz naših rudnikov znova znižale. Stojimo torej pred novo poostrojitvijo krize v rudarskih revirjih, če se v zadnjem času polozaj nepriskriveno ne spremeni, kar pa je malo verjetno.

Nastaja torej vprašanje, ki ne zanima le rudarjev, marveč vse prebivalstvo revirjev, kaj bi bilo treba ukreniti, da se položaj ne zaostri do skrajnosti. Predvsem je treba započeti akcijo po določenem načrtu, ki naj bi jo izvedel akcijski odbor za pomoč prebivalstvu rudarskih revirjev, ki je bil že predlanskim ustavljen in v katerem so bili poleg zastopnikov oblasti in občin tudi zastopniki industrije in rudarskih strokovnih organizacij. Ta akcijski odbor naj bi proučil gospodarsko in finančno stanje posameznih občin, ki so kakor znano, zašle zlasti zaradi naraščanja brezposelnosti. Že bolj pa zaradi stalnega padanja dohodkov v mučen položaju. Če bo to padanje dohodka trajalo še dalje, občine ne bodo moreno zadostiti svojim obveznostim in bodo prisiljene ustaviti prehrano v svojih javnih kuhinjah. Tako je bila trboveljska občina zadnje mesece prisiljena izločiti iz kuhinje več sto otrok in če ne bo sredstev, bodo v prihodnjih mesecih ob skromno prehrano še ostali reweji. —

Akcijski odbor si mora predvsem ustvariti jasno sliko o položaju občinskega gospodarstva in financ na eni, na drugi strani pa o položaju delavstva samega glede skrčeno obratovanje sedaj in v poletju, ko bodo težave še večje. Ko bo to ugotovil, mora napraviti akcijski odbor točen načrt, ki naj na podlagi davčne moči občin

ne ugotovi, koliko in katera javna dela bi bilo mogoče na podlagi obstoječega proračuna izvršiti in koliko bi bilo treba državnih in samoupravnih subvencij, da se med letom zaposli vse brezposelnih v rudarskih revirjih. Tu je treba brezpozgo stremeti za tem, da se v prvih vrstih zaposli brezposelne mladine iz revirjev, dočim se naj tuji brezposelnim odpravijo v pristojne občine. Akcijski odbor mora z vsem poudarkom zahtevati, da posveti državnih in samopravne oblast položaju v rudarskih revirjih vso pozornost tem, da subvencionira večja javna dela, kjer naj se zaposlijo brezposelnii, ki sedaj v brezidelju pohajajo po rudarskih kolenjih. Treba jim je preiskrbiti delo na podlagi točno določenega načrta, dočim se naj denarno podpiranje brezposelnih ukinie. Gesto akcijskega odbora naj bo: Vsakemu brezposelnemu delu in zasluzku. —

Akcijski odbor pa naj ne proučuje le problema brezposelnosti, marveč tudi vprašanja delne zaposlenosti, ki ni nič manjše zlo od trajne brezposelnosti. Vse kaže, da se bodo delovni dnevi za aktivno delavstvo na poletje se skrili in da bodo rudarji in njih družine trpeče se večje pomaranjanje. Treba bo seveda tudi v tem pogledu odločiti akciji, ki jih naj akcijski odbor po določenem načrtu izvede. Predvsem je treba posvetiti vso pozornost vprašanju dohoda premoga iz slovenskih rudnikov državnim železnicam, ki so se leto za leto zniževali.

Civilna lista grškega kralja

S posebnim vladnim dekretem so določili apanaž grškega kralja na 24 milijonov drahmed letno. Njegov brat, prestolonaslednik Pavel, bo dobival letno 4 milijone drahmed. Nadaljnih 10 milijonov drahmed so določili za popravila kraljevega gradu v Ateneh. Kraljeva poletna rezidenca Tatei pri Ateneh postane spet njegova zasebna last razen 500 ha zemlje, na kateri so naselili begunce iz Male Azije.

je delo. V imenu zborna in vsega učiteljstva se je g. Drago Supančič zahvalil za topi sprejem. Gostoljubni domaćini so spremili prevece na kolodvor in se prisrčno poslovili od njih.

Občni zbor trboveljskih Kolašić

Trbovlje, 9. marca.
V četrtek so zborovali v osnovni žoli na Vodah naše marljive Kolašice. Občni zbor je vodila predsednica Šolska upraviteljica Ana Laporšnik, ki je po pozdravu zborovalkam in uvodnih formalnostih poročala o delu Kola v preteklem letu, o podobnosti spomina blagopokojnega kralja Aleksandra na Opiencu, o predavanjih, tečajih, ki jih je bilo 6, o razstavi »Zenac, ki je bila prva te vrste v Trbovljah in je dosegla zelo velik uspeh, o obdarovanju 100 revnih mater na materinski dan, o prekrivanju 80 delavščikov z mlekom in kruhom in o drugih socialnih akcijah. Iz tajniškega poročila je razvidno, da je stelo Kolo 762 rednih članic, 8 ustanovnih in 3 pokroviteljev. Protutuberčulozemu dnežerju je dalo 600 Din. podpore, za letovanje redne dece 300 Din. rudniški gasilci četiči za nov reševalni avto pa 100 Din. Na kraljev rojstni dan je obdarovalo 35 revnih otrok z obutvijo, 35 revnih članic pa z živil. Blagajniško posloilo sestre Wim-

našega tramvaja bo prihodnje dni vesela svatba. Med veseli mi svati in gosti se bodo nahajali in drugi.

PAUL HÖRBIGER
HANS MOSEK
MARIA ANDERGAST

Vsek vesel in zabave željan Ljubljancan je pričrto vabiljen! Zbirališče objavimo jutri!

discherjeve izkazuje lepe dohodke, ki pa so porabili večinoma v dobrodelne, prosvetne in nacionalne namene.

Tudi za letošnje leto ima Kolo lep delovni program, obsegajoč ureditev doma KJS, predavanja, tečaja za kuhanje, šivanje, pletenje, kvackanje, likanje in pranje, ureditev čitalnice, prireditev oljčnega in materinskega dne z odobritvijo starih revnih žen, letovanje mladine na morju in še več drugih akcij, ki pritočijo v veliki pozdravnosti, s katero stopajo naše vrlje Kolašice v novo leto dela za bližnjega.

Ekskurzija šolnikov na Českoslovaško

Radeče, 9. marca.
Pod okriljem pedagoške centralne v Mariboru prirede naši pionirji živiljenjske ekskurzije na Českoslovaško, kjer bodo proučili tamošnje moderno šolstvo. Poseben interes je Stritar pokazal, da bi se lahko razvil v prvega našega realista, če bi postal doma. Bil je tako vnet za tute vzore, za doživetja junakov v delu svetovne literature, da ni čutil prave potrebe iskat in ustvarjati svojih prvin. Največji dar je pa imel Stritar za leposlovno kritiko ter je užival v se izvira na tem področju največji sloves. Bil je rojen literarni pedagogik. Po sebi na zasluži občudovanje njegovih pogumnosti, s kakršno se je zavzel, da nam je odkril Pršerna in vrgel s piedestala Kosseksa. Vzgojil je Gregoriča, ustavil prvi res literarni list. Še potem, ko mu je že potekel čas, ni odločil peresa in ko mu je Mahnič odrekel pravico do obstoja, je še vendar delal — pisal za mladino. Ob stolnici njegovega rojstva je obledela marsikatera stran njegovega dela, vendar nas opozarja nanj zavest, da bi tudi zdaj potrebovali literarnega vodnika, kakršni je bil v preteklosti Stritar, ki bi rasel iz naših razmer in nas vezal s sokovi svetovne kulture. Predavatelj je izrazil vero, da bo Stritarjevo delo še doživel vstajenje.

Ekskurzija se bo vrnila ob 19. maja, kjer bodo zastopani prosvetni delavci vseh šol: učiteljišča, meščanske in narodne. Vodja ekskurzije je prof. Šilh, predsednik pedagoške centralne. Udeležili pa se je bodo med drugimi prosvetni šef prof. Breznik, referent prosvetnega ministra g. Pavel Fiher, šolski inšpektor g. Andrej Skulj, tajnik društva »Šola in dom« prof. Copič, učitelja gg. Ernest Vranc, Albert Žerjav iz Maribora, Rož iz Celja, Juranič i. dr. Vseh udeležencev je 29, ki bodo potovali z avtokarami mariborske mestne občine.

S to ekskurzijo bo dana slovenskemu učiteljstvu možnost, da se bo odvrielo od izključno nemške pedagoške orientacije. Ekskurzisti bodo stopili v stik z jugoslovenskimi-českoslovaškimi ligami in Zvezo českoslovaškega učiteljstva. V ta namen je ukrenila pedagoška centrala vse potrebe, no z vodjo českoslovaške reforme dr. Vaclavom Přihodom.

Izhodišče ekskurzije je Maribor, od tu bodo potovali preko meje, skozi Gradec in čez Semmering na Dunaj. Tu ostanejo samo nekaj časa, nato bodo pa nadaljevali pot v Bratislavo, Zlin in Brno, kjer ostanejo po dva dni. Baš v tem času bo v Brnu kongres poizkusnih šol. Tu si bodo ogledali pedagoški laboratorij rojaka s kraljevskega polja g. prof. Mihajla Rostoharja. Edan bodo ostali v Kraljevem gradu, v Pragi pa tri dni, kjer si bodo ogledali pedagoški institut Komenskega, visoko pedagoško šolo, ki jo vzdržujejo sami učitelji in državno pedagoško akademijo. Iz Prage odpotvijo v Tabor, kjer ostanejo pol dneva. Vračali se bodo skozi Budujevo in Linz čez Visoke Ture in preko Celovca in Maribor.

Uvidevajoč važnost pravilne vzgoje otroka, je pedagoška centrala prezeta ljubezeni do nove šole zasnova omneni izlet s katerim bo v izpolnitveni napredku storjen zopet korak naprej. Zato zasluži za svoje nesobično delo vse priznanje in pohvalo.

Radeče, 9. marca.
Pri temelju aktiven, učenci pa receptivni. Pri prostem sklenjenem pouku se učenci vzgajajo za zajednico, po učni temelji na spontani produktivni aktivnosti otrok, učitelj stopa v ozadje. Zanj je najznačilnejše pripraviti razredni razgovor. Pasisti je, da se ne pride do kaotične nesmotnosti in rušenja vseh disciplin, ki temelji na prisrčnosti razmerja do učitelja in samovladni učencev. Poedinski pouk se ozira na individualnost otrok, kjer prihajajo do izrazi zaradi. Združitev vseh treh učnih oblik v delitvi dela in izmenični uporabi pa vsebuje delitveni pouk (Arbeitsteiligen Schreibner) t. j. zgostitev, izvršitev in spojitev delovne enote.

Omenjene štiri učne oblike mora poznati sodobni učitelj, ki jih uporablja v na-

rodni šoli. Kdor trdi, da je v narodni šoli primeren izključno samo prosti sklenjeni pouk, kjer mora prihajati venomer do veljavne spontane aktivnosti otrok, se izdaja za ignoranta šolstva. Predavatelj je opozarjal učiteljstvo pred takoimenovanim pedagoškim radikalizmom, ki je namenjen samemu sebi, ne daje pa pravih uspehov!

Zaradi pomankanja časa se ni razvila debata kakor je bilo pričakovati, zato je po kratkem presledku povzel besedo tajni sekcijski JUU g. Kumelj Metod, ki je v več kot enourmem govoru podal situacijo sko poročilo, ki se je v glavnem nanašalo na »klassične« napade učiteljskega stanu gotovlja delo slovenske zurnaliste. Oba predavatelja sta žela mnogo odbravljana in priznanja za njuno delo, nakar je podpredsednik g. Jakopec zaključil lepo uspelo zborovanje.

Zatem se je vrnila odborova seja brezškega društva, ki je po prenestivi predsednika g. Knapiča izvolila novega predsednika društva. R. B.

Obupani rudar skočil pod vlak

Med Litijo in Savo je včeraj popoldne vlak razmesaril odpuščenega rudarja Jožeta Žiberta

Ljubljana, 10. marca.
Včeraj popoldne je zahtevala beda, v kateri žive naši rudarji, novo žrtve. Na progri med Litijo in Savo je skočil pod vlak rudar, ki ga so pognale v obup težke gmotne mere, strah pred jutrišnjim dnem. Prvotno niso vedeli, kdo se je pognal pod vlak, kmalu pa so spoznali v samomorilcu 32 let starega rudarja iz Trbovelja Jožeta Žiberta. V hipu ko se je vlak približal križišču pri takozvanem Raybergbranu, je nesrečen preskočil ograj in položil glavo na tračnico. Strojevoda vlaka seveda ni mogel ustaviti in tako je kolesje Žiberta strašno razmesarilo. Odrezalo mu je glavo, strilo prsi in koš in ga vleklo še nekaj časa po tračnicah.

Pokojni Žibert se je bil priženil na Kolibjak pri St. Lemburju, kjer je pred leti kupil posestvo. Oženjen je bil s hčerkjo bivšega župana, ki je ostala zdaj vdova z 2 leti starim otročkom. Žibert je bil 15. februarja reducirjan in ves čas si je prizadeval najti nov vir vsaj najskromnejših dohodkov, da bi mogel preživljati svojo dru-

žinico. Nekemu svojemu znajcu je pravil, da se namerava napotiti v Turčijo, da bi morda tam dobil delo v rudniku. Včeraj se je napotil v Trbovlje poizvedovat, če bi se morda ne dalo priti nazaj v rudnik, toda tam so mu povedali, da je položaj tak, da ni nobenega upanja na ponovno zaposlitve. To je moža najbrž tak potrolo, da je skleneš končati si življenje.

Z ogljem je napisal na listek papirja oporoko, da zapušča vse, kar ima, svoji ženi in otročiču. Mnogo itak ni zapuščal, saj bi ne bil šel v smrt, če bi bil imel toliko premoženja, da bi mu ne bilo treba živeti v neprestajem strahu za vsakdanji kruh. Tuk pred samomorom je še vrgel čez železniško ograjo nekemu hlapcu denarnico, v kateri je bilo okrog 80 Din, potem se je pognal pod vlak, ki ga je razmesaril, da je bil takoj mrtev. Nesrečnevočno truplo so prepeljali v mrtvačico na Savo, kjer so spoznali v samomorilcu rudarja Jožeta Žiberta. Nesrečne je šel v smrt najbrž v trenutni duševni zmedenosti.

Naše gledališče

DRAMA

Torek, 10. marca: zaprio.
Sreda, 11. marca: Družinski oče. Red B.
Četrtek, 12. marca: Pesem s ceste. Red Če-
trtek.
Petek, 13. marca: zaprio.

Opozorjam občinstvo na nočnjo premero Nušičeve revije s petjem in velikim obzirom. Potovanje okoli svetov. Komad je znan Širom Jugoslavije in je bil po vojni uprizoren v Beogradu preko 150 kat. Glavne vioge krejajo g. Cesar, ga Nablocka, in g. Kralj, sodeluje pa celoten dramski ansambel, operni orkester, zbor, balet, statisti in muzika dravskih divizij. Komad je novo opremljen in bo prilep vsak ljubitelj veselega teatra na svoj račun. Predstava je v opernem gledališču.

OPERA

Torek, 10. marca: Pot okoli sveta. Premiera.
Izven.
Sreda, 11. marca: Katarina Izmajlova. Red Sreda.
Četrtek, 12. marca: A propos, kaj dela Andra? Red A.

Velika modna revija

DNEVNE VESTI

Tujski promet v lanskem letu. Oddelek za turizem v trgovinskem ministrstvu objavlja statistične podatke o tujskem prometu v naši državi v letu 1935. Naša letovišča je poselilo lani 1,009.728 gostov in nočnin je bilo 5,117.251, dočim je bilo predlanskim samo 946.380 gostov in 4,644.560 nočnin. Naših državljakov je bilo lani med gosti 787.514 tujih državljakov 242.214 a predlanskim naših državljakov 711.400, tujih državljakov pa 234.959.

Carinski dohodki v februarju. Po podatkih statističnega odseka carinskega oddelka v finančnem ministrstvu so znašali carinski dohodki v februarju 50.8 milijonov Din. Od tega odpade na carinarnico v Ljubljani 7.1 milij.

Kontrola uvoza. Nekateri strokovni listi so pribobili nedavno vest, da se pravljiva pri naši kontroli uvoza. Pozneje so bile te vesti uradno zavrnjene. »Jugoslovenski Kurir« informativna gospodarska korespondenca, ki jo izdaja bivši ravnatelj zavoda za pospeševanje zunanjega trgovine dr. Juraj Tomičić, pa poroča, da izdelujejo v Narodni banki pravilnik, po katerem bi se potom deviznih dovoljenj uvelia predhodna kontrola uvoza za vse blago iz inozemstva tako po vrsti kakor tudi po državi, iz katere prihaja. Če bi prislo do tega, bi bil v naši državi opuščen liberalni sistem trgovinske politike.

Konkursi v februarju. Splošna država statistika objavlja, da je bilo v februarju otvorenih v naši državi 15 konkurzov in 15 prisilnih poravnav izven konkurza. Na dravsko banovino odpadajo trije konkuri in 7 prisilnih poravnav izven konkurza.

KINO SLOGA, tel. 27-30
Danes ob 16. 19.15 in 21.15 uri poje poslednji

Joseph Schmidt
filmu

Moj najlepši dan

Jutri FRANCISKA GAAL v mišnem filmu

P E T R

Glavna skupščina Gasilske zajednice dravskih županije. Letošnja redna letna glavna skupščina Gasilske zajednice dravske banovine bo v nedeljo 29. t. m. ob 10 v podprtih dvorani hotela Metropole v Ljubljani. V soboto 28. t. m. ob 18 bo v posvetovalnici palače Grafičke na Masarykovi cesti redna seja osrednjega odbora, istega dne bodo po zborovali tudi vsi odseki starešinstva in nadzorni odbori.

Technične terminologije. I. zvezek pod naslovom »okno in vrata« je pravkar izšel v založbi Udržanja jugoslovenskih inženjerov in arhitektov — sekcije Ljubljana. Drujino knjižico je za tisk pripravil terminološki osek ob sodelovanju priznanih strokovnih in jezikovnih strokovnjakov. Naslov sam pove, da vsebuje ta slovarček zbirko izrazov za steklenje sestavne dele in delce okna in vrata. Namensjena je knjižica strokovnjakom, dobrodošla pa bo tudi onim, ki jim je raz začetek v napredku slovenskega jezika. Slovarček se dobiva pri tajništvu sekcije, Gledališka ulica 8-IV, ter v vseh knjižarnah. Cena mu je din 12.—

40 dni kislega vremena se nam obeta, trde verniki starli vremenski tradicij. Danes je namreč dan 40 mučenikov in davji že bilo vreme, kakršnega je človek sit, če traja samo en dan, kaj sele, če bi trajalo 40 dni! Tolazimo se po lahkemu, da zdaj več ne drže stara pravila, ne vremenska lu nobena druga. Morda bomo dobili še celo sneg, kakor so nekateri napovedovali, da bo velika noč že bela. Letos je itak vreme postavljeno na glavo in nam ne more ponagati niti 40 mučenikov.

Sloviti tenor berlinske drž. opere Helge Roswaenge in znamenita koloratura pevka Karla Spletter pojeta danes v veseli melodijozn operi

MARTA
Elitni Kino Matica

Zasedanje glavnega prosvetnega sveta. Glavni prosvetni svet, ki se je sestjal 4. t. m. je včeraj dopoldne zaključil svoje zasedanje. Na njem je končno redigiral novi učni načrt za meščanske šole, ki bo predložen prosvetnemu ministrstvu. Obravnavale je tudi vprašanje dolcenja odposlanec prosvetnega ministrstva, ki naj preglejajo letno poslovanje gimnazij ter vprašanje študij na tehničnih fakultetih pri nas in v inozemstvu za absolviranje dijake srednjih tehničnih šol.

Uvedba novega potniškega vlaka na prog Maribor gl. kol. - Pragersko - Cakovec in na prog Cakovec - Pragersko - Maribor gl. kol. Pritemši ob 15. marca dalje bo vozil na prog Maribor gl. kol. - Pragersko - Cakovec nov potniški vlak, ki odhaja iz Maribora gl. kol. ob 8.20, iz Pragerskega ob 9. uri in prihaja v Cakovec ob 10.24. V Pragerskem bo imel ta vlak zvezno na potniški vlak, ki odhaja iz Ljubljane gl. kol. ob 5.20. V obratni smeri odhaja novi vlak iz Cakoveca ob 12.08, prihaja v Pragersko ob 13.39 in v Maribor gl. kol. ob 14.12. V Pragerskem bi imel zvezno na brzi in na potniški vlak za Ljubljano, ki prihaja v Ljubljano gl. kol. ob 17.03 odnosno ob 18.12. Oba vlaka se bosta ustavljala na vseh postajah in postajah.

Naš zračni promet. Lani smo imeli v našem civilnem prometu 6 prog. Na prog Ljubljana - Sušak - Ljubljana, kjer je trajal promet samo od 17. maja do 31. avgusta je bilo 1120 potnikov na vseh ostalih petih progah na 2544, kar pomeni, da je bilo na naši progri skoraj 31 odstotkov vseh potnikov v Jugoslaviji. To pa dokazuje kako potrelna je ta zračna prog in kako naprejno je, da Aeropušča baš lo prog vse premo upošteva.

Delo dobe. Borza dela v Ljubljani sprejme takoj 2 hlapca, 1 mlinarja, 3 strojne čevljarije za Karlovac, 3 strojne čevljarije za Ljubljano, 1 damskega krojača, 2 krojača za splošno delo, 1 tkalskega mojstra (za vezalne stroje), 1 mizarja, 1 klejarni Glasbene Matice.

Raspisana zdravniška služba. Krajevska banška uprava raspisuje službo zdravnika uradniškega pripravnika pri banovinski bolnici v Murski Soboti. Prosilci morajo imeti pogope za sprejem v banovinsko službo ter dovršeno zdravniško pravilno dobo (stazi). Prošnje naj se vloži pri kraljevski banški upravi do 20. marca 1936 (I. No 3450/1).

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno, precej stalno vreme. Včeraj je znašala najvišja temperaturo v Zagrebu, Skoplju in Splitu 15, v Sarajevu in Beogradu 13, v Ljubljani in Mariboru 12, v Rogaški Slatini 8. Davi je ratura je znašala 4.

Ženo in sebi ubil. V nedeljo zvečer se je odigrala na Lovčenu krvava ljubljanska tragedija. Vladislav Martinovič se je nedavno oženil z 18letno Bosiljko iz vasi Bajica. Bila sta srečna v zakonu, naenkrat pa je postal mož melankoličen in ženi je bil privogjarati, da bi odšla skupno v smrt. V nedeljo popoldne sta šla na Lovčen v pastirsko kočo in mož je vzel s seboj puško. V koči sta napisala poslovilno pismo, v katerem se poslavljata od svojih staršev in pravita da mora tako biti. Martinovič je ustrelil ženo, potem pa še sebe.

Smrt otroka pod lokomotivo. Včeraj popoldne se je pripetila pri Zagrebu težka nesreča. Iz železniške kolonije se je vračala na glavni kolodvor lokomotivo, ki je povozila 5 let starega delavčega sinčka Ivico Fundaka. Deček je stekel čez progo, da bi kupil v bližnji trgovini bombone in ko se je vrnil, je privedela lokomotiva in ga tako strašno razmiserila, da je bil takoj mrtev.

Iz Ljubljane

—lj V naših parkih so oficijelno priznali pomlad. Postavili so namreč že klopi — tako zdaj jih menda niso še nikdar, kar pomeni, da je konec zime. Mnogi mescani — predvsem mamice in mladi ljudje, ki vidijo svet še v rožnatih barvah, pa pensionisti, ki jim na staru leto ni ostalo več nicesar, razen dolgega časa — prebijajo po cele dnevi v parkih, ko se začne kazati sonce, zato se je pač treba ozirati tudi na nje. Letos so ljudje že nekaj časa pogrešali klopi, saj trajala pomlad prav za prav že od novega leta. Da je že v resnici toplo — nekateri ljudje že vedno ne verjamejo sami sebi, da je konec zime — se kaže tudi v tem, da se na rimskih zidu solnicijo martinčki kakor včasih majca.

—lj Butare so že na trgu. Tako se menda ni nikdar mudilo izdelovalcem butar, da bi vnovčili svoje izdelke kakor letos. Navadno so jih začeli prodajati 14 dni pred včetno nedeljo. Letos so jih pa baš mesec dni pred veliko nočjo. Včeraj jih je bilo na prodaj sicer le nekaj, le za vzorec, danes se je pa že začel pravi sejem, ki je tako značilen vsaku leto pred veliko nočjo za naše mesto. Ta sejem je prva pomladna slika v Ljubljani in letos je prejedan, če se oziramo samo na vremem.

—lj Pregled motornih vozil. Uprava policije v Ljubljani poziva lastnike, ki iz katerekoli vrste se nimajo pregledanih in za promet odobrenih motornih vozil, naj jih v izogib posledje prinepelj v zaključnemu pregledu v sredo dne 18. t. m. med 8. in 10. uro v Ljubljani na Bregu Štev. 20, poleg Sentjanškega mostu; tukaj pa je na Vrazovem trgu 4 je dopoldne med igro padla 13-letna hčerka državnega uslužbenca Minka Copičeva in sicer tako nesrečno, da si je zlomila desno roko. Z Zaplane nad Logatecem so davi pripeljali v bolnico 49-letnega posestnika Jakoba Otrina, ki je padael doma v hlevu in si zlomil levo nogo.

—lj Redek pa tudi svojevrstni užitek bodo imeli oni posebniki peikovega klavirskoga koncerta v Filharmonični dvorani, ki ga izvaja slavni pianist Pavel Wittgenstein. Igra namreč samo z levo roko in naravnost žudovito je, kaj izvabi 5 njegovih prstov iz instrumenta. Poudarjamo, da bo imel na razpolago pianist Wittgenstein novi klavir Glasbene Matice, ki je bil kupljen pri tvrdki Seiler v Sleziji v Nemčiji. Koncert bo v petek 13. t. m. v Filharmonični dvorani. Predpredaja v knjigarni Glasbene Matice.

—lj O vzgoji oblikovanega sadnega drevesa bo jutri ob 19. predaval v predvalnici mineraloskega instituta na univerziteti naš znani strokovnjak g. Frido Lenard iz St. Vida. Za ime lastnika najlepšega vrta z najkrasnejšo oblikovanim sadnim drevesom in ne samo v banovini, temveč v vsej državi jamicu, da bo predavalnica premajhna. Frido Lenard je namreč tudi izvrstni predavatelj, poleg tega nam pa po kaže tudi okrog 100 odličnih svojih diapozitivov, saj je tudi mojster fotografije. Obdelal bo predvsem stenske in prostostojne sadne špalirje. Kakor vsa predavanja podružnice SVD, je tudi to brez vstopnine.

—lj Veliki plesni turnir z družabnim plesem se vrši nepreklicno to soboto 14. t. m. ob pol 21. v veliki dvorani Kazine. Vabljeni vsi ljubitelji družabnega plesa. Vse informacije pri mojstru Jenku v Kazini.

—lj Občni zbor Osrednjega društva SPD bo v četrtek 12. t. m. ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti. Pismena poročila so na razpolago v pisarni SPD na Aleksandrovi cesti 4/1.

—lj Predavanje v društvu »Pravnik«. V četrtek 12. t. m. priredi društvo »Pravnik« točno ob 18. uri v justični palaci, dvorana štev. 57, predavanje. Predaval bo g. univ. prof. dr. Evgen Spektorski: »O pravznanosti in psihologiji. Vabilno vse člane in prijatelje društva, da se tega zanimivega predavanja v čim večjem številu udeleže. Odbor.

—lj Zborovodja Suligoj pripelje svojo hrambo pevsko čelo Trboveljske slavekki zoperpet v Ljubljano in izvaja z njimi v veliki unionski dvorani v ponedeljek 16. t. m. zvečer svoj sijajni program. Najlepše luke pa tudi popolnoma nove zbrane nam bodo zapeli naši slavečki Ljubljanci. poselite koncert, za katerega so dobre vstopnice v knjigarni Glasbene Matice.

SLOVENSKI NAROD, torak, 10. marca 1936.

ELITNI KINO Matica

TENORIST SVETOVNEGA SLOVEŠA

HELGE ROSWAENGE
IN SLOVITA RADOVNA PEVKA

V PREKRASNEM EDINSTVENEM VELEFILMU :

M A R T A
PO KOMICINI OPERI F. V. FLOTOWA.

KDOR JE VIDEL TA FILM, JE NAVDUĀEN OD SMEHA,
PETJA, GODEB IN ODLICNE ZABAVE!

DANES OB 16., 19.15 in 21.15 URI.

PARAMOUNTOV ZVOČNI TEĐNIK !

boskega združenja čevljarije g. Krajev je obširno razpravljaj o Bati, ki je načrte namesto ustanoviti tudi lastne poglavljajice, kar bi čevljarije hudo prizadel. Številni udeleženci so sprejeli govornikova izjavjanja z izhajanjem odobrevanjem. Pri volitvi je bil izvoljen povečani dosedanji odbor z g. A. Jagrom na čelu.

Iz Ljutomerja

Vinski sejem. V torek 3. t. m. se je v Ljutomeru velik vinski sejem. Kar vidimo pri vseh gospodarskih prireditvah, smo videli tudi tokrat, da je namreč zanimanje za naše gospodarske prireditve veliko, kupčija pa slab. Sejem je otvoril g. Frie Zemlj i s toplim pozdravom na vse navzoče. V imenu ljutomerske občine je pozdravljen župan Kuharič. V imenu bana je spregovoril g. inž. Flego. Otvoriti je prisostvovalo mnogo občinstva, da je bila dvojna polna. Razstavitev je udeležila 180 razstavljalcev z 288 vzorci, Bila so razstavljeni na ljutomerska, radgonska in Štrigovska vila. Razstavljalci in prireditelji so v teh težkih časih računali tudi na trgovski uspeh, vendar je bilo sklenjeni množični kupčiji, bilo je tudi nekaj kupcev iz Avstrije, ki so jih ujajali naša vina, a jim je ovirala pravilna carina. Cena vina so se gibale od 8 do 6 din. Ocenjevalna komisija, v kateri so bil domači vinorejski strokovnjaki in kletarski referent g. Zabavnik, je priznala prvo mestno prisnemu ljutomerčanu.

Regulacija Mure. Ze opelovanje se je posredoval nujna potreba regulacije Mure pri Razkriju, kjer se zajeda vedno bolj v svoji desni breg, do kralju iz Ljutomerja v Strigovo. Baš zdaj je čas, ko naši brezposelnji ne morejo zaslužiti nikjer niti pape. Pačeli pa se jim bo zelo nekoliko nudila prilika, da si približajo temu prej regulirati.

Požar. V pondeljek zvečer je izbruhnil v Borečih pri posestniku Kričanju požar, ki je upeljal skedenj s slamom. Požar so omolili domači in sosedni gasilci.

Delo zagorskih Kolšč. V soboto 22. t. m. je bilo objavljeno poročilo delu zagorskih Kolšč. Dopisnik gotovo ni bil točno poučen o vseh dobrotnikih, ki so prispevali za dobrotelno akcijo, zato podajemo točno poročilo, darovalcev in prispevkov: Nabiralna akcija Združenja trgovcev v Zagorju in razmen blagov skupne vrednosti Din 2555. — občinska uprava Zagorje 800 din. kr. banská uprava 500 din. ravnateljstvo T. P. D. v blagu v vrednosti 300 din. načrinalna akcija v kraju znesek 360 din. S to skupno vsole je odtor obdaroval revno Šoško deco, ter stare ženice. Ravnateljstvo TPD v Zagorju pa prispeva brezplačno kurivo v vzdrževanje mladinske kuhinje. Vsem darovalcem in imenu najboljših prav iskrena hvala. Odbor.

Iz Kranja

Kole jug. sester v Kranju ima svoj letni občni zbor v sredo 11. marca ob 16. v osnovni dekliski žoli. Vabljeni vse člane.

Nasilnik.

Tvegal sem 10 km dolgo pot, da bi ga mogel okloputati.

In kako si se vrnil?

V sanitetnem avtomobilu.

MALI OGLASI

beseda 0.50 para, davek Dir 3.— beseda 1 Din, davek 3 Din, preklic!

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko — Popustov na male oglase ne priznamo.

Ob 15 letnici smrti dr. Ivana Oražna

V obeh Oražnovih dijaških domovih je stanovale desetje 390 akademikov

Ljubljana, 10. marca

Jutri mine 15 let, od kar je umri eden največji dobrotnik slovenskega dijaštva, zdravnik dr. Ivan Oražen. Dve znani poti sta odlikovali značaj tega odličnega moža skozi vse njegovo življenje: neškaljena nacionalna zavest, ki se je kaže vskidrav v pozitivnem delu za narod in globoko socialno čustvovanje, usmiljenje in stalna pripravljenost pomagati bednim in zapuščenim. Ti dve osnovni vrline njegovega značaja: nacionalnost in socialnost v zvezi z njegovo stanovsko zavestjo, sta se združili v velikodusni zamisli, ki je izražena v njegovih oporoki z dne 22. decembra 1919, na osnovu katere je bil ustavnoven sedanj Oražnov dijaški dom, kjer dobesedno zavetišče v prvi vrsti revni, marljivi, nezakonski medicinci slovenske, srbske in hrvatske narodnosti, ki stvarajo na tukajšnjem univerzi. Preostala mesta sta podelile med slušatelje Slovence ostalih tukajšnjih fakultet, izvzemši bogoslovce.

O plodovitosti naložbe dobrotnovega imetja govore številke, ki smo jih dobili pri upravi Oražnovega dijaškega doma, iz katerih je že doslej razvidno, kolikim revnim dijakom je baš ta ustanova pripomogla dovršiti študije. Da bi tudi širša javnost poučena, kako ogromnega pomena je ta ustanova za naše dijake, navajamo danes ob obletnici smrti našega največjega dijaškega meseca to statistiko:

Pokojnika zamisel se je da realizira predvsem radi ovin svoječasne stanovanjske začeteče v šolskem letu 1925/26, ko je dobitno brezplačno stanovanje prvi 29 medicincem. S šolskim letom 1931/32 se je pa z ustanovitvijo dijaškega doma na „Zelenem hribu“ na Dolenjski cesti, kjer staneje 15 akademikov in s povečanjem števila mest v domu v Wolfovih ulici izključno število stanovalcev na 84.

Od šolskega leta 1925/26 pa do vključno šolskega semestra tekočega šolskega leta je bilo oddanih 842 mest stanovanja in sicer: 304 medicincem, 217 juristom, 168 filozofom in 153 tehnikom. Če pa upoštevamo, da biva več dijakov tudi po več šolskih let v Oražnovem dijaškem domu, se pokaže, da je stanovalo doslej v obeh domovih 390 akademikov in sicer: 159 akademikov eno šolsko leto, 114 akademikov dve šolski leti, 74 akademikov 3 šolska leta, 24 akademikov 4 šolska leta in 19 akademikov 5 šolskih let.

S šolskim letom 1931/32 se je pricelo tudi s prehranjevanjem akademikov. V šolskih letih 1930/31 ter 1931/32 je dobitno brezplačno obred in večerje 51 odnosno 49 akademikov. Da se je moglo ugrediti vedno večjemu številu potrebnih prešicev, je predvsem odbor s šolskim letom 1932/33 podeljeval le brezplačne obrede. V letu 1932/33 je podelil upravni odbor 96 akademikov, v letu 1933/34 74 akademikom, v letu 1934/35 63 akademikom, v tekocem

šolskem letu 62 akademikom ali skupaj s šolskim leta 1930/31 do vključno zimškoga semestra tekočega šolskega leta 396 stanoviteljem. Od tega števila odpade na medicino 106 mest, na juriste 101, na filozofe 99 in na tehnik 88 mest.

Do vključno leta 1935 so smazali samo stroški za hrana in vodo, upoštevajoč pri tem tudi stroške za zajtrk, ki ga dobivajo stanovnici doma na „Zelenem hribu“ Din 639.276.

Akademikom je na izbiro, da obedujejo ali v Akademski menzi „Jadrane“ ali pa v javni kuhinji v Delavalski zbornici, stanovnici pa lahko obedujejo tudi v menzi

društva akademikov »Akcija za dom visokopoloženih.«

Hkrati poudarjam zasluge vseh dovednih upravnih odborov te ustanove, ki so storili več kot je bila njihova dolžnost, da se ustanova tako lepo razvija in nudi dijakom celo včet, kot se je moglo prizakovati. Upravni odbor Oražnovega dijaškega doma tvorijo:

vakokratni dekan medicinske fakultete kot predsednik in kot člana odbora vsekodnevno dekan juridične fakultete ter delegat, član »Zdravniške zbornice.«

Nekdanji bogat blagoslov pokojnikovega velikodusja, ki mu pri nas ne poznamo enakega, prehaja iz leta v leto na naše dijake, na njihove rodbine in s tem na narod, ki dolguje neumrjavemu spomini pokojnikovemu neizmerno hvaljenosti in v velikem interesu našega naroda bi bilo, da bi sledilo velikodusno zgodbo dr. Ivana Oražna čim več posmemalcev!

Slava njegovemu neumrjavemu spomini!

Smučarske tekme v Planici

Nekaj ugotovitev, ki kažejo na slabe organizacije te prireditve

Ljubljana, 10. marca

črkavci: Nedovoljna bresčnost in nedostop!

Tehnični vodja mi je enostavno odgovoril, ko sem se zgrázel, ker so izpeljali progo preko železniške proge, tako: »Vi ste napravili tako, mi smo napravili pa nalači radi vas pa tako!« Ko so najmlajši tekmovalci in smučali preko železniške proge, je ravno vožil vlak v Italijo. Ali bi bila nevereča lahko neizogibna? Nerazumevanje otroške ambicije in veselja! Kaj pa če bi bil tekmovalec gih za primer, pa ne bi slišal vlaka za hrbtom? Ta primer navajam ne glede na to, da so bili tekmovalci tudi prekinjeni na prog! Tudi železniška uprava bi morala prekorakenje na odprtih progih odločno prepovedati.

Ko je iztrpan dečko smučal že proti cilju, je padla iz kroga funkcionarjev glasovna opazka: — Ta pa »Zeitungspur« vozi! — Ali naj take opazke in krohot med publiko vplivajo včasjno? Ker dvornim, da je bila mladina zdravniško pregledana, ker pred tekmo ni bilo pregleda, stavljam vprašanje na starše: Ali boste dovolili svojim ljubljencem, da si umirite svoj organizem pri tako malomarno pripravljenih tekmovanjih, ker za to niso mogli biti odgovorni voditelji posameznih klubov, če do starta še niso vedeli za potek prog. Izboljšanje si ne moremo obetati dokler ne bodo za to odgovarjali izkušeni in nesobični organizatorji, ki jim ne bo do osebnih ambicij temveč bodo delali z veseljem za povzdigo sportne ideje.

Ker sem opazil tudi pri skokih mnogo neznanih imen, še več pa zelo nerodnih padcev, od katerih je zopet eden zahteval zlom noge, mi tudi ni jasno, da so prireditelji dovolili start vsem, kar leže in gre, samo da je 18 let star, če je pa sposoben za 50 m skakalnicu ali ne, in še celo drugi skok po neuspelem prvem. Kdor je bil pri tekma navzoč, bo lahko prisel do pribljano istega zaključka in obsojal slabo organizacijo z željo po temeljnih spremembah.

L. II.

Gledališka igra z dvema koncema

Neko parisko gledališče, ki zabava svoje občinstvo z detektivskimi zgodbami, je vpritočil oni dan novo delo z žalostnim koncem. Ljudje pa niso bili zadovoljni, ker jih je vodstvo gledališča razvadiло, saj je bil doslej konč vseki detektivski zgodbe srečen v veselju. Ljudje so godnivali, če da ne bodo več hodili v gledališče, ker imajo žalost: doma dovolj, v gledališču pa po hčerjo zbabavati. In zgodilo se je nekaj v zgodovini gledališke umetnosti pač edinstvenega. Vodstvo gledališča ima povod učesa v ravnici po načelu, da je gledališče za občinstvo, ne pa narobe. Zato je brž poskrbelo, da so bili ljudje zopet zadovoljni.

vzroko pogledal na uro. Nestrpmo je pričakoval Trois Astres, tri lepe lahačice, ki so nastopale v paradni točki programa.

Trois Astres — tri zvezde — so nastopale kot sestre in kakor druga dva glavna artisti, plesalec na vrvi Blondy in čarostrelec Texas Bill, so bile v znak posebnega dostojaanstva oproščene dolžnosti ostalih artistov. Njim ni bilo treba pred predstavo stati pred šotorom in kazati se ludem. Tri zvezde so želevale vsak večer pravi vihar ploskanja in nihova živiljenjska pot je bila tlakovana s stršlimi sriči. V Parizu si je bil baje zaradi njih končal živiljenje celo prištet markiz. Marquis pomni markiz, visok plemič. Cornel Sullivan je sicer zatrivel, da ta pariški marquis prvi ni bil markiz, temveč da se je samo pisal Marquis, drugič pa da si ni končal živiljenja, temveč da se ga je samo takoj nakresal, da je oblezel kakor mrtev. Toda takje govorice so mogle koncem koncev izvirati iz gola zavisti.

Iz temnega vhoda v cirkus se je začul otözen, drteč moški glas: Ne pridejo gotovo danes ne pridejo, dragi Hutton, nikoli več ih ne bo. Pobegnile so nam dobergnie... oh, jaz nesrečen! Tako rasina božanska dekleta!

— Drži jezik za zobni, tepec neumni je zagodnil nani Hutton in pogleda na uro.

Iz teme govoreč, mož je stopil naprej

Pri peti repazi se je junak sopot za vedno poslovil od junakinja. Ko je pa padel pastor, je stopil preden ravnatil, reko: »Conjena dame in gospodje! Ker ste bili ob koncu igre žalostni, vem takoj postrežemo z dragocenim koncem. Zastor se je sopot dvignil in na odru sta se pojavila junak in junakinja: objemala sta se in poljubila, da je bilo veselje. Ljudje so na vodeno ploskali in zdaj igrajo dotično igro vedno z dvema koncema, z žalostnim in veselim. Večjega demokratizma si pač ne moremo misliti.

Pariška podzemna železnica

Zanimiva je organizacija prometa pariske podzemne železnice. Ob pol seitih se začne po signalu na vseh 13 progah istočasno promet, odhod 37 vlakov, obstoječih iz štirih vagonov II. in enega vagona I. razreda. V pol ure se to stevilo postopoma zviša in kmalu vozi že 180 vlakov v presekih po 5-6 minut. Ob sedmih dosegne promet višek, kajti ob tem času vozi že nad 450 vlakov. Razumljivo je, da bi imela tudi najmanjša nezgoda ali zamuda vlaka nedogledne posledice na vsem gosto pre-

plenom osmiju, kajti pomisli moramo, da pride na eno voz vozilno zaro 12 minut postopeč. Po osmih urah slijeta vseh 400 popoldne. Po polne se pa zniže na 300, a med šesto in sedmo uro zvečer zopet poskoči. To je čas največjega prometa, ko mora biti tudi hitrost vlakov največja, da ni treba ljudem čakati.

S tem problemom se pečajo inženjerji pariske podzemne železnice neprestano. Iz poljubnega kraja na periferiji Pariza lahko pride s podzemno železnico v središče mesta v petih četrih ure, v doglednem času bodo pa vozili vlaki še hitreje. Na prog 7 je znašala leta 1933 povprečna hitrost 20.432 km na uro, letos pa znaša že 23.259 in ker so tiri vedno v dobrem stanju, grade zdaj nove vlake iz lažjega materiala, da bodo vozili še hitreje. Vsak dan prepeljejo vlaki pariske podzemne železnice do 3.000.000 ljudi, v času najzajemnejšega prometa do 300.000 na uro. Na postaji, kjer se kržajo vlaki raznih prog, lahko prestopil z ene proge na drugo. Vozni listek ene proge je veljaven samo v eni smeri vožnje in stane za II. razred 70 centimov, za prvi pa 1 frank 10. Vsak listek je veljaven za polno vlakovo število prestopanj in v ozemlju redno vrednost, da bi postopil postajah takojšnjem zvezdu. Če bi postavil vagon pariske podzemne železnice na eno progo, bi stali 30 km daleč.

Rasputin abesinskega dvora

Sužnjev sin je postal minister im cesarjev prvi svetovalec

Najvplivnejši mož na dvoru abesinskega cesarja je njegov osebni svetovalec in prijatelj minister Beletin Getta Harouy, ali afriški Rasputin kakor mu pravijo. Njegova presnetljiva karijera in brezmejni vpliv na despotičega vladarja Abesinije močno spominja na vlogo zloglasnega ruskega meniga na dvoru zadnjega ruskega carja. Sivolasi mož ima izredno sreč pogled na ravnost magnetične sile. Njegove globoke hladne oči so orozje, pred katerim se je uklonil še vsak nasprotnik sfinge abesinskega dvora.

Beletin Getta Harouy je bil rojen kot sin sužnja na cesarskem dvoru. V zgodnjih mladostih je bil služil nesrečnemu kralju Lidž Jassu. Toda kmalu je opozoril nase svojevga vladarja in postal je njegov telesni stržar. Ni mu bilo treba dolgo opaziti življenja na dvoru, da je uganil, kam meri silovoljnost princa rasa Tafarja, sedajnjega abesinskega cesarja, ki je bil takrat guverner pokrajine Harar. Pridobil si je njegovo zaupanje s tem, da mu je sprotovabil na vsem kar se je godilo na cesarskem dvoru, pozneje pa izdal tudi svojega vladarja in novi negu je ga je iz hvalnosti za te usluge povisil v zunanjega ministra.

Vedno ostane tajna, kako se je poosečil temu neznanemu možu, ki je postal karčec noč iz sužnja minister, pridobil neomejeno zaupanje cesarja in njegovo slepo naklonjenost. Haile Selassie neprestano menjava svoje svetovalec in ministre, sa-

Vsemogočni cesarjev svetovalec je tudi glavni urednik edinega abesinskega lista. Napisa: je že več političnih razprav in potopisov. Nobene besede pa ni crhnili o svojem zadnjem potovanju, ki ga je vodilo na Japonsko. Kakšen je bil cilj tega potovanja, bi vedel, povedati samo abesinska sifinga, ki pa dosledno molči. Govorilo je, da naj bi negusov svetovalec navezal stike z Japonci. Toda zdi se malo verjetno, da bi pošiljal cesar svojega najspretnejšega svetovaleca tja na Daljnji vzhod samo v gospodarske svrhe. Morda se je pa pogajal z Japonci tudi o posredni pomoči v vojni proti Italiji.

Iz Zagorja

— Na občinski seji, ki se je vrnila v nedeljo dopoldne, je bilo med drugim sklenjeno, da se šolski inventar šole na Lokah odstopi krajovnemu šolskemu odboru v Toplicah v last in uporabo. Predsednik občine se določi mesečna nagrada Din 1500, vsem ostalim člancu pa za potnine in honorarne pomoči Din 5.000 za celo leto. Med poročili odsekov je omemben, da je bil odobren vzdrževalni in gradbeni program občinskih cest. Uprava socialnega odseka naj uredi prehrano brezplačnih po socijalni potrebi in lastnini uvidnosti. Sestaviti je mora preuređen lokal za meščansko šolo, da se bo videlo, ako bodo sredstva na razpolago, ker je ministerstvo v načelu že pristalo na otvoritev te šole v Toplicah pri Zagorju. Negru Antonu in Francu je bil zagotovljen sprejem v občinsko zvezzo. Novemu pokopaliskenu odboru načeljuje župnik g. Markež Franc. Sklenjeno je bilo, da se občina po svojem predsedniku udeleži deputacije v Beograd, kjer bo treba predstaviti velike finančne težkoce naše občine. Predsednik g. Prosenec Anton je v nedeljo zvezre že odpoloval v Beograd.

— Razpis mesta občinskega blagajnika. Mesto je že razpisano tudi v uradnem listu ter se zahteva popolna srednja šola z maturo ali odgovarjajoča strokovna izobrazba.

— Avtobusno podjetje g. Drnovska bo s 15. marcem uvedlo redno zvezdo k jutranjim vlakom, ki smo jo baš v zimskem času najbolj pogrešali posebno ob dnevnih pred nedeljami in v prazniki.

— Gozdovi gori, če otčinivo prav zavzeta suhem pomladnem času neprevidno ravnata zognjem, meče cigaretno ogorce v suho listo in podobno. Razglas na občinski deski opozarja na kazni, ki bodo določeni neprevidne. Skoraj vsako leto se pri načeli je, da manjši gozdni požari, zato opozarjamo občinstvo, naj bo uvidevno in previdno.

Radioprogram

Sreda, 11. marca

12: Valčkova ura (plošča) — 12.45: Vremenska napoved, poročila, — 13: Slavnostna objava sporeda, obvestila, — 13.15: Slavnostni tenorji (plošča). — 14: Vremensko poročilo, kozni tečaj, — 18: Mladinska ura: Josip Stritar: Janko Božič-pričor za mladino (izvajajo člani rad, dram, družine), — 18.40: Okultizm (g. prof. Josip Šimenc), — 19: Napoved časa, objava sporeda, obvestila, vremenska napoved, poročila, — 19.30: Narura, — 20: Prenos iz ljubljanske opere: I. odmor: Uvodno predavanje (g. Matija Bravničar) v II. odmoru: Napoved časa, objava sporeda, poročila.

je prinašalo duševno bolest. Ljubil je ljudi, ker jih ni poznal in dal se jim je brez gozdninu izkoristiti. Bil je takoj rekoča sluga v